

Výzva Budování kapacit pro rozvoj škol II
Povinně volitelná aktivita č. 3, 4, 6 a 7

Zpráva o ověření programu v praxi – závěrečná

I.

Příjemce	Moravian Science Centre Brno – příspěvková organizace
Registrační číslo projektu	CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008290
Název projektu	VIDA! školám – propojení formálního a neformálního vzdělávání
Název vytvořeného programu	Jarmark pokusů
Pořadové číslo zprávy o realizaci	3

II.

Místo ověření programu	Datum ověření programu	Cílová skupina, s níž byl program ověřen
VIDA! SC Brno	leden – květen 2019	30 žáků kvarty nižšího gymnázia
VIDA! SC Brno + online prostředí	leden - květen 2021	29 žáků kvinty vyššího gymnázia

III.

1. Stručný popis procesu ověření programu
<i>a) Jak probíhalo ověření programu (organizace, počet účastníků, počet realizátorů atd.)?</i> Prvního ověření programu se zúčastnilo 30 žáků kvarty nižšího gymnázia „Cyrilometodějského gymnázia a střední odborné školy pedagogické“ (dále CMGP) Brno. Druhého ověření programu se zúčastnilo 29 žáků kvinty nižšího gymnázia „Cyrilometodějského gymnázia a střední odborné školy pedagogické“ (dále CMGP) Brno. Obě ověření probíhala formou 8 programových bloků. Z důvodu uzavření školy kvůli onemocnění COVID – 19 probíhala většina bloků druhého ověření online formou.

Na začátku obou ověření účastníci absolvovali úvodní motivační Jarmark pokusů, který byl připravený ve spolupráci se studenty Pedagogické fakulty MU Brno. Poté následovalo 5 přípravných programových bloků, všechny činnosti vedly k realizaci posledního programového bloku – závěrečného „Jarmarku pokusů“, při online variantě byl závěr upraven do podoby „Filmového festivalu krátkých filmů“, také už probíhal živě.

Účastníci programu byli rozděleni na 10 skupinek po třech (až čtyřech) žácích. Hlavním cílem skupinek bylo připravit demonstraci – pásmo pokusů, které provází základní sdělení. Pro druhou realizaci byl cíl upraven, hlavním cílem bylo natočit krátký film (video) s pokusy.

Na realizaci / uvádění programových bloků se podílel garant programu, lektor, pedagog z formálního vzdělávání a finálního Jarmarku/festivalu se zúčastnil rovněž druhý pedagog z formálního vzdělávání. U většiny programových bloků měl jeden z realizátorů za úkol evaluovat průběh ověřování. Průběh ověření byl zaznamenáván pomocí fotoaparátu.

b) Jaký byl zájem cílové skupiny?

Obě ověřovací skupiny od počátku programu projevovaly zřetelný zájem o téma. Tento zájem přetrvával u první skupiny až do konce, nějaké bloky byly oblíbenější, jiné méně. Účastníci si vzali za své téma demonstrace, kterou připravovali. Nepopulární částí byla příprava teorie a opakované trénování. Závěrečný Jarmark proběhl opět s velkým zájmem účastníků.

U druhé skupiny trochu poklesl zájem při překlopení programu do online formy. Vlastní natáčení videí však byla velmi oblíbená část. Závěrečný filmový festival proběhl také s velkým zájmem ze strany účastníků. Naštěstí jsme měli možnost pořádat tento závěrečný festival živě, v prostorách VIDA SC.

c) Jaká byla reakce cílové skupiny?

Účastníci prvního ověření reagovali od začátku pozitivně. Celkový dojem z účasti na projektu byl pozitivní. Účastníci měli spíše drobné připomínky týkající se podoby jednotlivých programových bloků. Úvodní i závěrečný Jarmark pokusů byl hodnocen velmi kladně. Účastníci si odnáší nové zkušenosti hlavně s komunikací a vysvětlováním pokusů mladším spolužákům, kteří byli cílovou skupinou, pro kterou se připravoval závěrečný Jarmark pokusů.

Účastníci druhého ověření reagovali na začátku také pozitivně. Celkový dojem z účasti na projektu byl pozitivní. Žáky však mrzelo, že díky online formě byli ochuzeni o zajímavější materiál či přístroje, které by bylo možné vypůjčit z VIDA SC. Úvodní Jarmark i závěrečný Filmový festival byl hodnocen velmi kladně. Účastníci si odnáší nové zkušenosti hlavně s komunikací a vysvětlováním pokusů a navíc si odnáší také dovednosti týkající se tvorby a zpracování videa.

2. Výsledky ověření

a) Výčet hlavních zjištění/problémů z ověřování programu:

Zjištění z prvního ověření:

1. Před začátkem realizace nastal problém se stanovením termínů a počtu programových bloků, chybělo konkrétní stanovení cílů jednotlivých programových bloků.
2. Nastal problém se splněním potřebných hodin pro realizaci programu a časových možností CMGP.
3. Lektorů nepředali zcela jasné informace účastníkům na začátku ověřování – termíny programových bloků apod.
4. Účastníci začaly pozdě pracovat s materiálem, programové bloky v první polovině ověřování byly příliš teoretické.
5. Lektorům se dostatečně nedařilo získávat průběžnou zpětnou vazbu od účastníků.

6. Více programových bloků by mělo proběhnout v prostředí VIDA!, kde se realizoval závěrečný Jarmark pokusů.
7. Nějaké programové bloky měly velmi podobný program, některé skupiny už ztrácely zájem.
8. Od začátku nebyla pro účastníky jasná informace, pro koho je program připravován.

Zjištění z druhého ověření:

1. Jako hlavní problém vnímáme zavření škol, které bylo nutné kvůli situaci s onemocněním covid -19.
2. Dalším problémem bylo dodržení hlavních cílů programu při online formě programu.
3. Také nastal problém se stanovením termínů a počtu programových bloků a tedy se splněním potřebných hodin pro realizaci programu a časových možností CMGP.
4. Další problém byl se zajištěním materiálu pro pokusy a rovněž se zajištěním audiovizuální techniky pro žáky.
5. Jelikož účastníci pracovali více samostatně, v závěru byl problém s odbornou kvalitou videa.
6. Lektorům se dostatečně nedařilo získávat průběžnou zpětnou vazbu od účastníků.
7. Od začátku nebyla pro účastníky jasná informace, jak bude probíhat závěr.

b) Návrhy řešení zjištěných problémů:

Návrhy řešení z prvního uvedení:

1. Programové bloky budou naplánovány mezi zástupci formálního a neformálního vzdělávání s dostatečným předstihem (říjen - listopad 2019). Bude snaha sladit programové bloky s rozvrhem CMGP, každý blok bude mít stanovené jasné cíle, které budou předány účastníkům na začátku každého bloku.
2. Díky včasnému promyšlení jednotlivých programových bloků bude předem započítána jasná hodinová dotace.
3. Jasné organizační informace budou předány účastníkům na začátku realizace jednotlivých programových bloků.
4. Práce s materiálem bude zařazena do dřívějších programových bloků.
5. Součástí programových bloků bude získávání zpětné vazby od účastníků.
6. Více programových bloků bude realizováno v prostředí VIDA! SC.
7. Program jednotlivých bloků bude upraven.
8. Na začátku ověřování účastníci obdrží informaci, pro koho budou Jarmark pokusů připravovat,

Návrhy řešení z druhého uvedení:

1. Bohužel, problém zavření škol není možné vyřešit. Mohli jsme posunout realizaci, což už vzhledem k časovému presu uzavření projektu nebylo možné.
2. Řešením bylo nastavit nové cíle pro online variantu programu.
3. Termíny a dotaci programových bloků je třeba řešit s větším předstihem.
4. Pokud je ve státě lockdown, je potřeba provádět velmi jednoduché pokusy, na které účastníci seženou materiál i doma.
5. Součástí programových bloků bude získávání zpětné vazby od účastníků.
6. Více programových bloků bude realizováno v prostředí VIDA! SC.
7. Bohužel, s touto informací jsme museli čekat na vyjádření kompetentních, zde nevidíme jiné řešení.

c) *Bude/byl vytvořený program upraven?*

Ano, program byl upraven na základě zjištěných problémů a výsledků zpětné vazby.

- Proběhlo lepší naplánování a jasnější stanovení cílů jednotlivých programových bloků.
- Práce s materiálem je zařazena do dřívějších programových bloků.
- Součástí programových bloků je získávání zpětné vazby od účastníků formou diskuze.
- Více programových bloků je realizováno v prostředí VIDA! SC.

d) *Jak a v kterých částech bude program na základě ověření upraven?*

Program již nebude dále upravován.

3. Hodnocení účastníků a realizátorů ověření

a) *Jak účastníci z cílové skupiny hodnotili ověřovaný program?*

Účastníci obou ověření hodnotili program několika různými formami:

- Na konci programových bloků probíhala diskuze, kdy realizátoři zjišťovali reakce účastníků.
- Po závěrečném Jarmarku pokusů proběhla reflexe.
- Na úplný závěr programu proběhla zpětná vazba formou dotazníku.
- Další zpětná vazba proběhla formou diskuze s pedagogy na škole.

U výše uvedených forem hodnocení vyplývá, že účastníci prvního ově

b) *Co bylo v programu hodnoceno v rámci ověřovací skupiny nejlépe?*

Při prvním ověření byl nejlépe hodnocen úvodní Jarmark pokusů, kdy byli účastníci poprvé uvedeni do tématu a dozvěděli se, co bude hlavním cílem celého programu. Dále byl velmi dobře hodnocen závěrečný Jarmark pokusů, který byl uzavřením celého programu – účastníci mohli předvést výsledky své průběžné činnosti na programu.

Při druhém ověření byl nejlépe hodnocen rovněž úvodní Jarmark pokusů, kdy se účastníci poprvé seznámili s programem, shlédli zajímavé demonstrace s pokusy. Dále byl velmi dobře hodnocen závěrečný filmový festival, který byl uzavřením celého programu. Festival měl velmi přátelskou atmosféru, kterou účastníci rovněž hodnotili kladně.

c) *Jak byl hodnocen věcný obsah programu?*

Věcný obsah programu byl ze strany účastníků hodnocen kladně, dozvěděli se hodně nových informací o připravovaném tématu demonstrace či videa.

Ze strany realizátorů byl hodnocen rovněž kladně, prohloubili si znalosti z připravovaných témat.

d) *Jak bylo hodnoceno organizační a materiální zabezpečení programu?*

Při prvním ověření bylo materiální zabezpečení hodnoceno velmi kladně, účastníci měli zabezpečený všechen potřebný materiál. Materiál byl z velké části zajištěn a připraven přímo od realizátorů. Nápady a potřeby jednotlivých skupinek byly při přípravě a zajištění materiálu akceptovány. Organizační zabezpečení bylo hodnoceno o něco hůře – pro příští realizaci je nutno lépe promyslet.

Při druhém ověření bylo materiální zabezpečení náročnější. Účastníci si většinu materiálu k pokusům museli zajistit sami, jelikož v té době byl lockdown a s žáky jsme se viděli pouze online.

Realizátoři vnímali materiální zabezpečení jako jednu z náročnějších fází přípravy programu.

e) *Jak byl hodnocen výkon realizátorů programu?*

Při prvním ověření byl výkon realizátorů hodnocen velmi pozitivně, realizátoři byli dle hodnocení účastníků příjemní, ochotní, vstřícní, nápomocní.

Při druhém ověření byl výkon realizátorů rovněž hodnocen velmi pozitivně, účastníci ocenili snahu udělat online variantu zajímavou.

f) *Jaké měli účastníci výhrady/připomínky?*

Při prvním ověření měli účastníci tyto připomínky:

- *Velký počet zkoušek a generálek.*
- *Kratší pauzy mezi jednotlivými zkouškami.*
- *Naplánování programu na kratší dobu než půl roku.*
- *Lépe kratší doba realizace – spíše více intenzivních schůzek*
- *Přidání občerstvení.*
- *Zvolit jiné, lépe zpracovatelné téma.*
- *Poslouchat a inspirovat se pokusy jiných lidí.*
- *Jednat s účastníky více jako s „dospělými“.*

Při druhém ověření měli účastníci tyto připomínky:

- *Online varianta byla méně zajímavá.*
- *Online varianta byla zdlouhavá.*
- *Příště udělat „offline“ variantu.*
- *Videa neviděl nikdo jiný, kromě účastníků, takže to postrádalo smysl.*

g) *Opakovala se některá výhrada/připomínka ze strany účastníků častěji? Jaká?*

Při prvním ověření se nejvíc připomínek týkalo hlavně času, ve kterém probíhaly jednotlivé programové bloky – tedy poměrně daleko od sebe. Přípravu by spíše zintenzivnili.

Při prvním ověření se v hodnocení hodně odrážela online forma, kterou by účastníci rádi vyměnili za klasickou variantu.

Také realizátoři vnímaly tyto výhrady jako smysluplné. Bohužel, online varianta byla východiskem ze špatné epidemiologické situace ve státě a reakcí na dlouhé zavření škol.

h) *Budou případné připomínky účastníků zapracovány do další verze programu? Pokud ne, proč?*

Připomínky z prvního ověření byly v únosné míře zapracovány. Hlavní připomínka druhého ověření byla online forma. Proto doporučujeme, pokud je to možné, uvádět program v klasické formě.

i) *Jak byl program hodnocen ze strany realizátorů programu?*

Celkově byl program byl ze strany realizátorů hodnocen vesměs kladně. U obou ověření se podařilo splnit vytyčené cíle. Online forma byla rovněž dobře zvládnutá, i když klasické variantě programu a osobnímu kontaktu z účastníky nemůže zcela konkurovat.

j) *Navrhují realizátoři úpravy programu, popř. jaké?*

Realizátoři se podíleli na návrhu úprav, které jsou uvedeny v odpovědi na otázku 2b) a 2c).

k) Budou tyto návrhy realizátorů zpracovány do další verze programu? Pokud ne, proč?

Ano, tyto návrhy budou zpracovány do další verze programu.

l) Konkrétní výčet úprav, které budou na základě ověření programu zpracovány do další/finální verze programu:

Ano, program byl upraven na základě zjištěných problémů a výsledků zpětné vazby.

- Proběhlo lepší naplánování a jasnější stanovení cílů jednotlivých programových bloků.
- Práce s materiálem je zařazena do dřívějších programových bloků.
- Součástí programových bloků je získávání zpětné vazby od účastníků formou diskuze.
- Více programových bloků je realizováno v prostředí VIDA! SC.

	Jméno, příjmení, titul	Datum a místo	Podpis
Zpracoval/a	Daniela Marková	31. 9. 2021	

